


**UCHWAŁA NR 24/III/18**  
**RADY GMINY PRZYŁĘK**  
**z dnia 28 grudnia 2018 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Przyłek na lata 2019-2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm<sup>1</sup>.) w związku z art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r.o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.), Rada Gminy w Przyłęku uchwała, co następuje:

- § 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przyłek.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący  
Rady Gminy Przyłek  
  
Marcin Woźniczka

---

<sup>1</sup>Zm. z 2018 r poz. 1000, 1349, 1432.

## GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2019-2021

### 1. Wprowadzenie

Głównym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka jest rodzina. To ona powinna zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Jeżeli w życiu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, to główne problemy zakłócające życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i obserwacji przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny, policji, pedagogów itp.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Należy ją wspierać i pomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Organizowanie i zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej jest obowiązkiem ustawowym samorządów gminnych określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Głównym założeniem jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnianie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie. Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie: GOPS (asystent rodziny i pracownik socjalny), szkoły, sądy, policja, stowarzyszenia oraz służba zdrowia.

Szerokie spektrum zadań stających przed asystentem rodziny, począwszy od określenia na wstępie warunków współpracy przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, wreszcie po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu relacji pomagania, podyktowane było potrzebą wsparcia rodziny w postaci pracy socjalnej, w której pomoc materialna i finansowa leżałaby w kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast asystent rodziny miałby za zadanie towarzyszyć rodzinie w organizacji i wypełnianiu przez nią codziennych obowiązków.

Zgodnie z art.176 cytowanej ustawy działania realizowane przez samorząd gminy to;

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

## **II. PODSTAWA PRAWNA**

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, 1693);
4. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 554 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137);
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.);
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.);
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzi „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1076 ze zm.);
10. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci t.j. (Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.).

### III. DIAGNOZA

Od 2013 roku opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku rozszerzył swoją działalność zatrudniając asystenta rodziny, którego rola polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Asystent rodziny organizuje i prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Rola asystenta rodziny ma istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest wspieranie rodzin wychowujących dzieci zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

**Tabela 1. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny (stan na 14.12.2018 r.)**

2016 r.			2017 r.			2018 r.		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci
10	45	29	12	47	30	10	42	27

*Źródło; opracowanie własne*

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich, dzieci postanowieniem sądu zostają umieszczone w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo wychowawczej.

**Tabela 2. Rodzinna piecza zastępcza na terenie Gmin y Przyłek (stan na 14.12.2018 r.)**

Lp.	Pieczą zastępczą	Liczba dzieci	W tym: liczba pełnoletnich wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej
1.	Rodziny spokrewnione	3	1
2.	Rodzinne Domy Dziecka	3	
3.	Placówka Opiekuńczo-Wielofunkcyjna	1	
4.	Zawodowa rodzina zastępcza	2	
5.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawca	1	

*Źródło: dane z PCPR*

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przyłęku.

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów. Na dzień 31 grudnia 2017 r. 342 rodziny skorzystały z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 63 rodziny.

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie, następnie niepełnosprawność, długotrwała lub ciągła choroba członka rodziny, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych, wielodzietnych oraz z problemem alkoholowym.

Edukacja szkolna w gminie Przyłęk realizowana jest w 4 szkołach podstawowych oraz w 2 gimnazjach.

Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją szkolną z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków. Z nieodpłatnych posiłków w 2017 roku skorzystało **253 dzieci**.

Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym wysyłane są na wycieczki finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii.

**Tabela nr 3. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Przyłęk**

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym 2018/2019
szkoły podstawowe	488
szkoły podstawowe kl."O"	89
gimnazjum publiczne	74
<b>łącznie:</b>	<b>651</b>

*Źródło: Referat Oświaty Urzędu Gminy w Przyłęku*

#### IV. ZASOBY

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku;
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zwoleniu;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii;
4. Placówki oświatowe;
5. Policja;
6. Placówki służby zdrowia;
7. Sądy i kuratorzy sądowi;
8. Zespół interdyscyplinarny.

#### V. Adresaci

Adresatami Programu są dzieci i rodziny z terenu gminy Przyłęk przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w których wychowują się dzieci oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rozwój emocjonalny i intelektualny młodego pokolenia zależy od prawidłowo spełnianej funkcji przez środowisko rodzinne. Jednym z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego są niskie dochody rodziny, powodujące sytuacje, w których nie będzie ona w stanie zaspakajać podstawowych potrzeb życiowych. Dodatkowymi problemami są często

alkoholizm, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

## VI. ANALIZA SWOT

W Programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru. Analiza powyższych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Skoordynowany i dobrze działający system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej.</p> <p>Dobre rozeznanie środowiska lokalnego m. in. przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych.</p> <p>Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Funkcjonowanie placówek oświatowych.</p> <p>Funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie gminy.</p> <p>Baza instytucji wspierających rodzinę (policja, sąd, PCPR, GOPS, PUP).</p> <p>Funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.</p> <p>Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.</p> <p>Rozwój działań w obszarze wsparcia i pomocy rodzinie poprzez prowadzenie pracy w formie asystentury rodziny.</p> <p>Otwartość instytucji i podmiotów na pomoc rodzinie.</p>	<p>Wysoka stopa bezrobocia.</p> <p>Wysokie koszty utrzymania rodzin.</p> <p>Bariery architektoniczne i społeczne uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym.</p> <p>Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.</p> <p>Rozpad związków, separacja, wyjazdy za granice kraju.</p> <p>Brak ośrodków wsparcia rodzin na terenie gminy.</p> <p>Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego.</p> <p>Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>Brak mieszkań chronionych i socjalnych.</p> <p>Bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin.</p> <p>Zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do możliwości finansowych, lokalowych.</p>

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Polityka państwa przyjazna rodzinom.            Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczej.            Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez asystentów i pracowników socjalnych.            Edukacja rodziców.            Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.            Stworzenie spójnego systemu wsparcia rodziny.</p>	<p>Rosnące koszty utrzymania.            Zanik więzi i tradycji rodzinnych.            Zanik pozytywnych wzorców i autorytetów godnych naśladowania.            Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej.            Ograniczone środki finansowe na zatrudnianie asystentów rodzin.            Wysoka cena szkoleń specjalistycznych.            Zaniechanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców.</p>

## VII. CEL GŁÓWNY I CEL SZCZEGÓŁOWY GMINNEGO PROGRAMU

1. **Cel główny: wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**
2. **Cele szczegółowe:**
  - 1) poprawa funkcjonowania rodzin oraz warunków socjalnych rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym;
  - 2) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
  - 3) zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych;

**Cel szczegółowy 1 - poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.**

Lp.	Zadania	Realizatorzy/partnerzy	Planowany termin realizacji
1.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole.	GOPS, Urząd Gminy, szkoły	2019-2021
2.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych	Urząd Gminy	2019-2021
3.	Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny.	GOPS, Sąd Rodzinny	2019-2021
4.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie przez udział w szkoleniach specjalistycznych.	GOPS, szkoły, Zespół Interdyscyplinarny	2019-2021

1. **Cel- szczegółowy 2- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.**

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Rozwój i wzbogacenie programów profilaktycznych i edukacyjnych.	GOPS, Szkoły, Policja	2019-2021
2.	Współpraca ze szkołami w zakresie	GOPS, Szkoły	2019-2021

	rozwiązywania problemów wychowawczych.		
3.	Promowanie aktywnego stylu życia młodego pokolenia.	GOPS, Szkoły	2019-2021

## 2. Cel- szczegółowy 3- zapewnienie ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Lp.	Zadania	Realizatorzy/partnerzy	Planowany termin realizacji
1.	Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin.	GOPS	2019-2021
2.	Kierowanie dzieci na wypoczynek letni	GOPS, PCPR, Szkoły	2019-2021
3.	Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno - pedagogiczną.	Poradnia Pedagogiczno-psychologiczna	2019-2021
4.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodzin niewydolnych wychowawczo	GOPS, Szkoły	2016-2018

## VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU:

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 będzie odbywać się w ramach środków budżetu Gminy Przyłęk, z programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodzin i systemu pieczy zastępczej w zakresie zasad finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, samorząd ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie w wysokości 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% w drugim roku, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

## IX. MONITOROWANIE

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyłęku. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Przyłęk sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

## X. PODSUMOWANIE

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest stworzenie odpowiednich warunków do poprawy jakości życia i funkcjonowania rodzin z dziećmi. Takie założenia zwiększają szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się instytucje, placówki i organizacje, które wspierałyby rodziny.

Przewodniczący  
Rady Gminy Przyłęk  
*M. Woźniczka*  
Marcin Woźniczka



## **Uzasadnienie:**

Zgodnie z treścią art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego programu wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 wyznacza nowe kierunki działań oraz zakłada kontynuację działań istniejących w zakresie wspierania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Założenia Programu mają na uwadze przede wszystkim dobro rodziny jako naturalne środowisko rozwoju wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują pomocy ze strony dorosłych.

Przewodniczący  
Rady Gminy Przyłęk  
*M. W.*  
Marcin Woźniczka